

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

תוכן

- א. תרי ותרי נינהו ... ערער דפגם משפחה גלוי מלתא בעלמא ... ידעינן ביה דעבד תשובה.....2
- ב. ג' שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהם צריכין למיכתב במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי ... ואי כתב ביה שטרא דגן נפק לקדמנא בי דינא תו לא ... דכתיב ביה ואמר לנא רבנא אשי.....3
- ג. האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר 4
- ד. ואם יש עדים שהיתה אשת איש והיא אומרת גרושה אני אינה נאמנת.....5
- ה. אמרה נשביתי וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר.....5
- ו. ואם יש עדים שנשבית והיא אומרת טהורה אני אינה נאמנת.....6
- ז. ואם משנשאת באו עדים הרי זו לא תצא.....6
- ח. מנין לאב שנאמן לאסור את בתו מן התורה.....7
- ט. אמרה אשת איש אני וחזרה ואמרה פנויה אני אינה נאמנת ואם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת.....8
- י. אמרה טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני מהו ... אף בזו אם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת.....9
- יא. לא תצא.....11
- יב. שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה הרי זו לא תנשא ואם נשאת תצא 11
- יג. כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים ... ואין דבריו של אחד במקום שנים 12
- יד. עד אחד אומר נתגרשה ועד אחד אומר לא נתגרשה תרוייהו באשת איש קמסהדי והאי דקאמר נתגרשה הוה ליה חד ואין דבריו של אחד במקום שנים.....13
- א. אשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה...14
- ב. היכא דאיכא עדים דקא מסייעי לה מעיזה ומעיזה ... גירושין איכא לברורה דאמרינן לה אם איתא דהכי הוה אחזי לן גיטיך.....15

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

דף כב.

א. תרי ותרי נינהו ... ערער דפגם משפחה גלוי מלתא בעלמא ... ידעינן ביה דעבד תשובה

שלשה¹ שישבו לקיים את השטר, ובאו שני עדים לערער על אחד מהם שהוא גזלן וכיוצא בו, ובאו שנים אחרים או הדיינים עצמם² והעידו שחזר בתשובה, אם עד שלא חתמו השנים הכשרים באו אלו והעידו שחזר בתשובה, הרי זה חותם עמהם, שמכיון שנתכשר בעוד שלא חתמו לא נתבטל וועד הראשון, והרי היו שלשה כשרים בשעת הוועד.

אבל אם אחר שחתמו השנים העידו עליו שחזר בתשובה אינו חותם עמהם, שכיון שבשעת חתימת השנים עדיין לא נתכשר³ נתבטל הוועד הראשון שנועדו לקיימו, לפיכך אינו מצטרף עמהם על אותו הוועד⁴, עד שישבו פעם אחרת לקבל העדות שנית ויקיימוהו⁵.

ואם לא⁶ העידו עליו שחזר בתשובה אלא שבאו שנים אחרים ואומרים שלא גנב או לא גזל, הרי זו עדות מוכחשת ואינו נכשר בכך גם אם באו לפני שחתמו, רק נשאר בספק כשר ספק פסול, ומספיקא פוסלים לדין.

במה דברים אמורים כשערערו עליו בעבירה כגון שהוא גנב או גזלן או שאר עבירות שפוסלות אותו לדין, אבל אם ערערו עליו בפגם משפחה כגון שאמרו אמו לא נשתחררה ועבד הוא, או לא נתגייר וגוי הוא, ונודע אחר שחתמו השנים שאין במשפחתו פגם מלהיות דין ושהוא כשר,

¹ שו"ע ונו"כ מו כו

² סמ"ע סא

³ אחר שנזל מתחילה חל עליו הערעור, ולא נתכשר אלא עתה מיום שהועד עליו בב"ד והלאה. סמ"ע שם סד ויותר מסתבר לומר כהך תירוץ של ריטב"א (שם ד"ה אלא) דבאמת בעשה תשובה כשר מומן התשובה ולא משעה שהעידו עליו, רק מכל מקום הואיל ולא נודע הכשרו בב"ד עד אחר החתימה, דין הוא שיתבטל הצירוף, ואם הוזמו עדי גזילה או נפסלו, פשיטא דהוא כשר למפרע ולא נתבטל החתימה. אורים שם פא

⁴ ואע"ג ששנים החתומים מועילים מדין עדות שמכירים חתימת העדים שכשר אפילו מפי כתבם לרמ"א מ"מ אין לזה דין קיום אלא רק עדות ונפ"מ אם מתו קודם שבא עדותן לבית דין לא מהני מידי, דראויים לבילה בעינן בשעת שנראה לב"ד, משא"כ בקיום אף דמתו הדיינים, וכן אם אחרים העידו שראו העדתם בכתב לא מהני, דהוי עד מפי עד, משא"כ במעידים שראו מקוים דמהני וכן טובי נפ"מ. אורים שם כב

⁵ סמ"ע שם סג

⁶ שו"ע ונו"כ שם כז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

הרי זה חותם עמהם, שאין זה אלא גילוי דברים שמעיקרא⁷ כשר היה, ולא היה פסול מעולם ולא נתבטל וועד הראשון⁸.

ב. ג' שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהם צריכין למיכתב במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי ... ואי כתב ביה שטרא דנן נפק לקדמנא בי דינא תו לא ... דכתיב ביה ואמר לנא רבנא אשי

שלשה⁹ שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהן, או שאינו בנמצא לחתום¹⁰, צריכין לכתוב – במותב תלתא הוינא וחד ליתוהי – כלומר – במושב שלשה היינו, ואחד מת ואיננו, שמכיון שקיום שטרות בשלשה, ובשטר זה חתומים רק שניים, יבא הרואה לומר שנתקיים שטר זה בשניים¹¹, לכן כותבים בשטר שבשעת הקיום היו כאן .

ואף על גב שנכתב בו שבמושב שלושה היינו צריכין לכתוב שאחד איננו, שאם לא יכתבוהו יבואו לטעות ולומר שאין צריכין בי"ד לקיום שטרות כיון שאין חתומין אלא שנים, ומה שכתוב בו במותב תלתא הוינא לא לשם בי"ד נתכוונו אלא שהיו בדעתם לרבות ולא נודמן להם אלא השנים שחתמוהו והם ישבו לבדן, אבל כשכתבו וחד ליתוהי אין במה לטעות.

אולם דוקא לכתחלה יכתבו וחד ליתוהי, אבל אם לא כתבוהו אלא במותב תלתא ודילגו וחד ליתוהי לא מיפסל בכך, אבל אם כתבו במותב בי דינא הוינא ולא כתבו תלתא צריכין לכתוב וחד ליתוהי, ואפילו בדיעבד אם לא כתבוהו נפסל בכך, שיאמרו הם דימו ששנים נקראו בי"ד, ויבואו להכשיר קיום שטרות בשנים.

⁷ ואם העידו שנתשחרר עיין בתומים ובתפארת יעקב שם

⁸ סמ"ע שם סד

⁹ שו"ע ונו"כ שם כט

¹⁰ ש"ך שם סט

¹¹ ואע"ג שלדעת הרמ"א שניים יכולים להעיד על חתימת העדים אפילו מפי כתבם מ"א אין זה קיום אלא עדות וכבר נתבאר לעיל ההבדל ביניהם

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ואם יש בו משמעות אחרת שהיו שלשה כגון שכתוב פלוני זה והוא מומחה לרבים אמר לנו שנשב ונקיים השטר¹² או שנעשה זה בפניו, שוב אינו צריך וחד ליתוהי, דודאי הוא לא טעה לומר ששנים נקראו בי"ד, וכן אם כתוב פלוני אמר לנו לקיים והוא אחד מן השלושה שוב אין צריך וחד ליתוהי¹³.

אם כתוב בו בי דינא ובמותב תלתא כגון שכתוב במותב תלתא בי דינא הוינא וכו', תו לא צריך וחותמין שנים מהם ודיו¹⁴, ואם כל השלשה חתומין אין צריך לכתוב במותב תלתא הוינא, דכיון דשלשה חתומין לא חיישינן שמא לאו במותב חד הוי יתבי כשחתמו, שזה אין דרך לטעות כל כך, ואפילו אין כתוב בו רק שטר זה נתקיים כראוי די בכך.

ג. האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני נאמנת שהפה

שאסר הוא הפה שהתיר

אשה¹⁵ שאינה ידועה כאשת איש, כגון שהולכת בגילוי הראש¹⁶, ואינה בחזקת אשת איש ובאה היא בעצמה לפנינו ואומרת אשת איש הייתי וגרושה אני, נאמנת, י"א שאפילו לאחר כדי דיבור¹⁷, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ויש אומרים דוקא שאמרה וגרושה אני בתוך כדי דיבור הראשון¹⁸. ואם לא אמרה כך תוך כדי דיבור אינה נאמנת אלא א"כ נתנה אמתלא לדבריה למה לא אמרה מיד.

¹² ואפילו אם אותו פלוני אינו מומחה וגם לא זכרו שאמר להם לקיים, מ"מ מדמוכח מיניה שהיה אז שלישי, ולפני זה כתוב במותב ב"ד או במותב תלתא הוינא, לא אתי הרואה למיחשד להו. סמ"ע שם סח

¹³ שמוכח שהיה כאן שלושה. ש"ך שם ואף רש"י והרמב"ם בזה לא נחלקו.

¹⁴ וכתב הריב"ש סי' תי"ג, נראה דהשתא כבר מפורסם לכל דאין בית דין פחות מג' וכל דכתיב בי דינא תו לא צריך, ומביא ד"מ [סעיף כ"ג] וב"י מחודש כ"ד. ומ"מ נראה דהכל לפי מה שהן החתומים. ש"ך שם עט

¹⁵ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנב ו

¹⁶ אך אם הולכת בכיסוי ראש בשו"ת בית דוד סי' כ"ב מובא בפ"ת שם ו"כתב לדמות להא דאמר רב יהודה הוחזקה נדה בשכונתה בעלה חייב עלי משום נדה ואף אמתלא לא מהני והיינו משום שעשתה מעשה ללבוש בגדי נדותה תו לא מהני אמתלא כמ"ש הפוסקים (ביו"ד סי' קפ"ה. וע' בש"ך שם ובתשובת חתם סופר ח"ד סי' ט' ודוק) וה"ג דכוותי כיון שהחזיקה עצמה לכסות ראשה כו' והאריך בזה והנראה מדבריו שמחליט כן לדינא דבזה"ז אין היתר. וכן הוא בס' שלמי שמחה על הראש"ש פ"ב וגם בתשו' חמדת שלמה ר"ס נ"ט פתחי תשובה על שולחן ערוך אבן העזר הלכות גיטין סימן קנב סעיף ו

אכן בתשו' הות יאיר סי' קל"ח מבואר שדעתו דכיסוי הראש לא מיחשב מעשה כולי האי כמו לבישת בגדי נדות וכ' שם דדוקא לבישת בגדי נדות משום דאין אשה מנוולת עצמה בהם כי מאוסים ומנונים וממאים הם בעיניה משא"כ לצנוף מצנפת כדרך הנשים לפעמים גם בתולות מכסין ראשן. י"ל דמהני אמתלא ע"ש. וכ"פ בתשו' זכרון יוסף סי' ח' שהביא דברי החו"י הנ"ל להלכה. וכ"כ בנילת צבי

¹⁷ דהוי כמפרש דבריה מה שאמרה בתחלה א"א הייתי היינו הייתי כבר ועכשיו גרושה אני. ב"ש שם י

¹⁸ וא"ת איך תקינו רבנן מלתא דאתי לידי תקלה להאמינה במקום דליכא סהדי דידעי שהיא נשואה דילמא למחר אתו סהדי דאמרי נשואה היתה ותצא ובניה ממזרים למפרע י"ל דאדרבה משום חומר שהחמרת עליה בסופה הקלת עליהם בתחילתה שאם אינו אמת שנירשה לא היתה אומרת גרושה אני כיון שיודעת שאם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ודוקא שאומרת אשת איש הייתי. אך אם אמרה אשת איש אני, לכ"ע אינה נאמנת אחר כדי דיבור לומר גרושה אני, שהרי מכחישה היא את דבריה. ובתוך כדי דיבור נאמנת אפילו להכחיש דבריה¹⁹.

ויש להסתפק האם מכיון שהיא יודעת בעצמה שהאמת אתה שגרושה היא, אם היא רשאי לילך למקום רחוק ושם תאמר תוך כדי דיבור א"א הייתי וגרושה אני או גרושה אני לבד²⁰.

ד. ואם יש עדים שהיתה אשת איש והיא אומרת גרושה אני אינה נאמנת

יש²¹ עדים²² שהיתה אשת איש²³, אינה נאמנת לומר גרושה אני, ואם נשאת תצא, ואפילו נשאת קודם שבאו העדים שהעידו שהיא אשת איש תצא²⁴, ואינה יכולה לומר גרושה אני כיון שיש עדים, שאין כאן הפה שאסר בו אף על פי שבאו העדים אחריה, שמכיון שלא היתה בפני בעלה מעיזה לומר גרושה אני אף על פי שאינה גרושה.

אבל מכל מקום חוששין לדבריה לחומרא להעריכה גט מן השני, ופסולה לכהונה כל ימיה אפילו לא נשאת דהא שויה נפשה חתיכה דאיסורא לכהונה לעולם, שהרי אמרה גרושה אני. וכן אם מת בעלה חולצת ולא מתיבמת, שהרי לפי דבריה אסורה היא ליבם כיון שבעלה אחיו גרשה בחייו.

ה. אמרה נשבתי וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר

יבואו עדים שהיתה נשואה תצא והולד ממזר אלא שהיא סומכת כיון שהוא אמת שגרשה תמצא עדים שידעו שהיא גרושה אף על פי שיבואו עדים שהיתה נשואה עכ"ל. פ"ת יב ב"ש שם

²⁰ דהדין דאינה נאמנת משום דשוויא חד"א ואינו מטעם נדר וקונם רק משום דאדם נאמן על עצמו יותר משני עדים כמו שהוכיח בתשו' נו"ב תניינא האה"ע ס"ס מ"ג ע"ש. ועמ"ש בפ"ת ליו"ד סי' ב' סק"ד ובסי' קכ"ז ס"ק ז' ולעיל סי' ז' ס"ק יו"ד ע"ש וצ"ע. פ"ת ה

²¹ שו"ע ונו"כ שם ז

²² משמע דוק עדי' ולא ע"א ואם קול יצא שיש עדים שהיא א"א יש לדייק ממ"ש שם ס"ז דאסורה כי דוק בשבוי הקילו בה. ב"ש שם יא

²³ לכאורה נראה דאפילו אם לא ידעו העדים בעצמם שהיתה א"א רק ששמעו מפיה כיון דשויתה אז אנפשה חד"א נאמנת ע"ע יותר משני עדים וצ"ע. פ"ת שם יא

²⁴ בתשו' הרדב"ז ח"א סימן תי"א כ' ודאי דבניה ממנו ממזרים ואי לאו דמסתפינא אמינא דהוי ממזר מן התורה כיון שהיא בחזקת א"א ע"פ העדים כו'.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

אשה שאין²⁵ עליה עדים שנשבת ובאת לפנינו ואומרת נשבית וטהורה אני נאמנת, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר, שהרי יכלה לאמר לא נשבית, ואפילו היה שם עד אחד שמעיד שהיא שבויה, או אומר שנטמאה על ידי השבאי²⁶, ואפילו העיד קודם שבאה לבי"ד²⁷, ואפילו יש אשה המסייעת לו²⁸, היא נאמנת לומר טהורה אני²⁹, אפילו היא אומרת יש לי עדים שטהורה אני, אין צריכין להמתין עד שיבואו עדים אלא מתירין אותה מיד, שבשבויה הקילו.

ו. ואם יש עדים שנשבת והיא אומרת טהורה אני אינה

נאמנת

אם יש שם שני עדים שנשבת קודם שהתירוה והיא אומרת נשבית וטהורה אני, אינה נאמנת עד שיעיד עליה עד אחד שהיא טהורה. אבל עד אחד אינו נאמן לאוסרה³⁰.

ז. ואם משנשאת באו עדים הרי זו לא תצא

התירוה³¹, ואחר כך באו עדים שנשבת אפילו לא נשאת עדיין תנשא, שכיון שהתירוה להנשא על פי עצמה והרי היא עדיין בחזקתה שלא נטמאה, לא תצא מהתירה הראשון.

²⁵ שו"ע ונו"כ שם ז ד

²⁶ ט"ז שם ו וב"ש ח שע"א אינו נאמן לאסור.

²⁷ ט"ז שם ה

²⁸ ט"ז שם

²⁹ במינו דלא נשבית להכחיש העד וכתב בפרישה אף על גב דבנסכא דר' אבא הוצרכו להחומץ לשלם ולא אמרינן דיהא נאמן אפילו בשבועה להכחיש העד כמ"ש בחו"מ סי' צ"ו ושם"ד שאני הכא דבשבויה הקילו עכ"ל ולי נראה דלא קשיא מידי דשם יש עכ"פ כח להעד לחייב שבועה משא"כ כאן. ט"ז שם ובית מאיר

³⁰ ב"ש שם יז

³¹ שו"ע ונו"כ שם ו

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ולא עוד אלא אפילו לא התירוה בית דין אלא שנשאת עצמה בפני בית דין שידעו שהיא שבויה³², ולא מיהו בה³³, הגם שבעלה ידע ששבויה היתה³⁴, אף על פי שבאו עדים שנשבת הקילו בה להשאיר בהתירה על פי עצמה.

ולא עוד אלא אפילו אם אחר שהתירוה נכנס השבאי אחריה והרי היא שבויה לפנינו ביד אדוניה לא תצא מהתירה הראשון, ומשמרין אותה עד שתפדה.

ח. מנין לאב שנאמן לאסור את בתו מן התורה

התורה³⁵ האמינה לאב לאסור את בתו הקטנה או נערה על כל העולם, כשיאמר קידשתיה³⁶, שנאמר (דברים כב פסוק מז) אֶת בְּתִי נָתַתִּי לְאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה, הרי מיד שיאמר לְאִישׁ אסרה על כל העולם שהרי אין אנו יודעין למי, וכשיאמר אחר כך הַזֶּה אפילו לאחר כדי דיבור³⁷, הרי חזרה והאמינתו גם כן להתירה לזה.

לפיכך האב שאמר בעוד בתו קטנה או נערה קדשתי את בתי קטנה ואיני יודע למי, אסורה לכל העולם עד שיאמר נודע לי למי קדשתיה ואפילו לא נודע לו עד שבגרה, שהרי מה שנכתב נָתַתִּי פירושו שיאמר כן בעודה קטנה אף על פי שעכשיו כשהיא גדולה יאמר הוזה.

יש אומרים³⁸ שאם החתן עמד בפניו תחלה ואמר שאינו מכירו, ואחר כך אמר שמכירו אינו נאמן וכן אם עמדו לפניו שתיים ואמר קדשתי בתי ושתק, ואחר שעה אמר לאיש הוזה, אינו נאמן

³² לא על פי עדים אלא באיזה אופן אחר. שהרי אם היה עדים תצא כנזכר. ב"ש שם יא

³³ רמ"א שם. ומל' זה משמע שאם נשאת בצנעה בלא ידיעת ב"ד ובאו עדי שביה תצא כשם שנשואה שבאו עליה עדי שביה תצא, ה"ה שבויה שנשאת תצא ואין לה היתר אלא שנשאת ע"פ ב"ד או לפני ב"ד ולא מיהו בידה, ובאמת יש לחלק בשלמי' נשואה אין מאמינים לה דהיא נוגעת בדעת אבל אשה שבויה שנשאת לא שבקת היתיר' ואכל' איסור' הלא הרשות בידה להנשא לישראל למי שתרצה ועי' בתשובת רד"ך בית ח' שם כתב דאפילו נשאת בצנעה בלא ידיעת ב"ד לא תצא. סמ"ע שם ח, אולם הרמ"א שלא הזכירו ע"כ ס"ל שתצא אם לא היה בפני ב"ד ואפשר אם לא באתה לב"ד רק נשא' ואמרה נשביתני גם תצא. ב"ש שם יא

³⁴ בתשובות הרד"ך כתב בסוף בית שמיני שמאחר שלא היה ידוע הדבר לב"ד בעדים מותרת לו דמ"מ יש לה מינו שהית' נשאת לאחר עיין עליו. ונראה אם נשואה נשבת ובעלה ידע שהיא שבויה אינה נאמנת לו' טהור' אני דהא ליכ' מינו דאיבעי אמרה לא נשביתני דהא בעלה ידע שהיא שבויה וכן משמע מל' תשובת הרא"ש כלל ל"ב סי' ה' כיון שידוע לבעל שהית' בין הכותים אין לך עדי שבויה גדול מזה. סמ"ע שם

³⁵ שו"ע ונו"כ שם לז' ב

³⁶ אף על גב דבבב' שבערוה בעינין שנים היינו להוציא מחזקת' אבל כאן מעמידה בחזקתה ואומר הוא המקדש.

ב"ש שם מה

³⁷ משום דאינו סותר דבריו הראשונים אלא מפרש דבריו. ב"ש שם מג מהתוס'

רמ"א שם

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

שמכיון שלא אמר מיד תוך כדי דבור, משמע ודאי שאינו מכיר חתנו ולפיכך לא פי' מיד³⁹. אבל עמד לפניו אחד ואמר אני החתן נאמן.

ט. אמרה אשת איש אני וחזרה ואמרה פנויה אני אינה נאמנת ואם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת

האשה⁴⁰ שאמרה היא בעצמה נתקדשתי, וחזרה ואמרה פנויה אני, תוך כדי דיבור נאמנת⁴¹, לאחר כדי דיבור אינה נאמנת⁴².

ואם נתנה אמתלא לדבריה כגון שאומרת מה שאמרה כן תחלה כדי שלא יקפצו עליה אנשים שאינם מהוגנים וכיוצא בזה ורואין אנו שיש בדבריה ממש, הרי זו נאמנת⁴³, אפילו לאחר כדי דיבור⁴⁴ ואפילו נתקדשה לאחר⁴⁵. עד ל' יום⁴⁶.

ואם לא נתנה אמתלא לדבריה או שנתנה ואין בה ממש אינה נאמנת, ואם קדשה אחר הרי זו ספק קידושין, לפיכך נותן לה גט ותהיה אסורה עליו ועל הכל עד שיבא אחד ויאמר אני הוא

³⁹ סמ"ע שם ל"ח בביאור דברי הב"י. וב"ש מד ועיין בהמקנה קונטרס אחרון שם כתב ולולי דבריהם נראה עיקר כמ"ש בחידושי שם דלא כתבו התוס' כן אלא כשלא אמר האב בתחלה שאינו יודע אלא אמר סתם את בתי נתתי לאיש דמן הסתם אמרינן שיודע למי קדשה אלא שלא פירש מי הוא וכיון שזה עומד לפניו הוי כאומר בפ"י שקדשה לאחר ולא לזה מדלא אמר לאיש הוה ואינו נאמן שוב לומר שבתחלה שכח למי קדשה. ואח"כ נזכר דאין דרך לשכוח אלא באומר כן תוך כ"ד דנאמן בזה אפי' לחזור מדיבורו וממילא דאינו נאמן לומר אני קדשתי כיון שהאב מכחישו בתחילה

⁴⁰ שו"ע ונו"כ שם מז"ד

⁴¹ אף על גב דקי"ל בקדושין לא מהני תכ"ד היינו דוקא כשעושה מעשה ומקדש לא מהני חזרה אפילו תכ"ד אבל אם לא עשתה מעשה רק דברה שנתקדשה נאמנת תכ"ד. ב"ש שם ז

⁴² בסוגיא דכתובות שם איתא המעם משום דשוויתה אנפשה התיבה דאיסורא. משמע לכאורה דדוקא כשאמרה היא בעצמה נתקדשתי אבל האב שאמר קדשתי את בתי דלא שייך לומר דשווי' אנפשה התיבה דאיסורא יוכל לחזור בו. אבל באמת ז"א דבכל מקום שעד א' נאמן אין יכול לחזור בו. המקנה קונטרס אחרון שם

⁴³ אם היה שם ע"א שמעיד עליה או שאמר לה ולא א"א את ואמרה הן לא מהני אמתלא מהרי"ט ח"ב סי' א'. היכא דעשתה מעשה המוכיח קיום דברי' הראשונים אפילו באמתלא אינה נאמנת הר"י הלוי סי' ל"ג. לא אשכחן בשום מקום דתועיל אמתלא אלא באמירה לא בחזקה באר שבע דף קי"ז. ושום אדם לא יוכל לסמוך על אמתלא דידיה עד שישאל לחכם שבעירו שיובל להשיג שאמתלא ראויה היא ואי אמרה אמתלא שהוא רחוק מן הדעת אסור לקבלה באר שבע דף קי"ז ע"ג... אם נשבע האב שקדש את בתו או האשה שנתקדשה לא מהני אמתלא מהריב"ל ח"א סי' מ"א. כנה"ג פ"ג ע"ב סעיף ס"ג. האר היטב שם ה

⁴⁴ ח"מ שם ד מהר"ן

⁴⁵ ב"ש שם ז

⁴⁶ שאחר ל' יום אין מועילה אמתלא. ב"ש שם יט ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

שקדשתיה כבר והיא תודה לדבריו שזה הוא. ואפשר אף שלא תודה רק שתעמוד בדבריה האחרונים ותאמר פנויה אני והוא אומר אני הארוס שלך ג"כ מותרת לו⁴⁷.

אם בתחילה הזכירה למי נתקדשה ואח"כ חזרה ואמרה פנויה אני אסורה לכל עד שיבוא אותו פלוני או עד שימות⁴⁸.

ויש אומרים שכל זה אינו אלא באמרה נתקדשתי סתם ואינה אומרת למי נתקדשה, אבל אם אמרה נתקדשתי לפלוני שוב אינה נאמנת לומר לאחר כדי דיבור פנויה אני אפילו נותנת אמתלא לדבריה, שאינה נאמנת לחוב לו ולהפקיע עצמה ממנו⁴⁹.

י. אמרה טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני מהו ... אף בזו אם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת

אמרה לבעלה⁵⁰ או לכל אדם אחר⁵¹, טמאה אני⁵² ואחר כך אמרה טהורה אני, ועדיין לא עברו ימים שאפשר לה לספור ולטבול, אלא אומרת מה שאמרת טמאה אני לא היה אמת, ומה שאמרת לא אמרתי אלא דרך שחוק והיתול ומשטה הייתי כך, אינה נאמנת דשווייה נפשה חתיכה דאיסורא, והתורה לא האמינתה אלא על הספירה דכתיב וספרה לה ולא על החזרה שחזרת מדיבורה⁵³.

وهוא שחזרה מדיבורה אחר כדי דיבור, אבל תוך כדי דיבור כדיבור דמי וכאילו לא אמרה מעולם טמאה אני.

⁴⁷ ח"מ שם ג. ועיין בהמקנה קונטרס אחרון דכתב ולפענ"ד ז"א, כיון דקיי"ל לעיל סי' ל"ז סעיף כ"ד דאם אומרת נתקדשתי וא"י למי ובא א' ואמר אני קידשתיך נאמן ליתן לה גט אבל לא לכנסה משום דחיישינן דיצרי תקפ"י ולא מירתת שמא תביר אותו, א"כ כ"ש הכא שהיא אומרת שהי' פנוי' דלא מירתת דאיכא למיחש לשמא יצרו תקפ"י

⁴⁸ ח"מ שם

⁴⁹ אינה נאמנת במיגו דלא היה אמרה דהיא מקודשת כיון שהיה אחר כ"ד אז הוי מיגו למפרע ולא אמרינן מיגו למפרע ומיגו גרשתני ג"כ לא אמרינן משום אפילו אם אומרת גרשתני אסורה לאחר. ב"ש שם ט

⁵⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד קפה ג

⁵¹ תורת השלמים שם, שדבר בהווה שאין מדרך צניעות לגלות טומאתה ומהרתה אלא לבעלה

⁵² עיין שו"ת שערי דעה מה"ק סי' מ"ב שנסתפק השואל אם אמרה לבעלה שהיא סמוך לוסתה אם ג"כ צריכה אמתלא כשחזרת אח"כ בדבריו או אולי רק כשאמרה טמאה אני צריכה אמתלא והעלה שם דבאמרה שהיא סמוך לוסתה וחזרה מדבריו א"צ אמתלא עיין שם

⁵³ ואפילו יש לה מיגו של טבלתי אינה נאמנת. חו"ד שם ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ולאחר כדי דיבור אם נותנת אמתלא לדבריה⁵⁴, כגון שאומרת שלא אמרה בן מתחלה אלא מפני שלא היה לה כח לסבול התשמיש או טענה אחרת כיוצא בזה, כגון שאמרה סבורה הייתי להיות נדה, אבל עכשיו בדקתי עצמי ומצאתי שמחמת מכה או חבורה בא אלי הדם, וכיוצא בזה, נאמנת⁵⁵. כל עוד נותנת אמתלא בתוך ל' יום⁵⁶.

וכן שתבעה בעלה, ואחותו או אמו היו בחצר ואמרה לו טמאה אני, ואחר כך חזרה ואמרה טהורה אני ולא אמרתי לך טמאה אני אלא מפני אחותך ואמך שנתביישתי שמא יראו אותנו⁵⁷, הרי זו נאמנת. ומכל מקום מי שרוצה להחמיר על עצמו ולא להאמין לה עד שתטבול מידת חסידות הוא.

מדינא נאמנת אפילו בשתיקה אחר כך⁵⁸, כגון שהיא באה ושוכבת אצלו והוא יודע ומבין שמה שאמרה מתחלה טמאה אני לא עשתה אלא משום קטטה שהיה לה עמו וכיוצא בזה, הרי זו מותרת לו, אולם צריך הבעל לשאול אותה למה היא באה אצלו שתוציא האמתלא בפייה⁵⁹.

במה דברים אמורים שאמרה לו באמירה בעלמא טמאה אני, אבל אם הוחזקה נדה בשכינותיה שראוה לובשת בגדים המיוחדים לימי נדותה, ואחר כך אומרת טהורה אני, אף על פי שנותנת אמתלא לדבריה, כגון שאומרת לא לבשתי בגדים אלו אלא שלא תטרידני עכשיו כי לא הייתי בריאה וכדומה, אינה נאמנת, שהרי לעשות מעשה ללבוש בגדי נדה כדי שלא יטרידוה אן אנשים עושים, אך אם יש לה אמתלא שלא היתה לה אפשרות אחרת חוץ מעשיית מעשה זה נאמנת⁶⁰. וכן אם גילתה לבעלה מראש מדוע עושה כן נאמנת⁶¹.

⁵⁴ אם אמרה טמאה אני מחמת עין הרע שלא ידעו העולם שהיא מעוברת, והבעל יודע מזה, מותר לבא עליה בסתר. בית הלל שם משו"ת רמ"א סי' ב

⁵⁵ ש"ך שם ג

⁵⁶ שלאחר ל' יום אין מועילה אמתלא. דגמ"ר שם. ור"ל שכל שלשים יום אמרה שהיא טמאה עב"ש שם. [ובדרושי הוכחתי דאם האמתלא באופן שהענין היה צריך להאריך שלשים יום מועיל האמתלא ושוב מצאתי (בתשו' ח"ס סי' ט') שהחליט כן לדינא ע"ש]. פ"ת שם ה

⁵⁷ ש"ך שם ג

⁵⁸ ע"י (בתשו' ח"ס סי' קפ"ה) ע"ד אשה שאמרה לבעלה ביום ד' יגיע זמן טבילתה ואחר זמן כיומו או ביום שלאחריו אמרה שמעתה בחשבון וביום ג' יהיה זמן טבילתה והאריך בזה ומסיק אם ביום הג' בעצמה אמרה היום ליל טבילתה וטעיתי אתמול יש להחמיר, אף על פי שהתורה האמינה לה מ"מ בעל נפש יהוש דלמא יצרה תקפה לבעלת הלילה אבל אם הוא יום או יומים קודם לא נחשדו בנות ישראל על כך אף על גב דבשאר עדיות אפילו על צד רחוקה ונפלאה הוי נוגע בעדות מ"מ הכא שהתורה האמינה אנו מה לנו ע"ש היטב. פ"ת שם ז

⁵⁹ ש"ך שם ד

⁶⁰ כ"כ הרמ"א בשתובה סי' ב על אשה שילדה ג"פ בחודש הח' וחששה שהוא משום עין הרע ורצתה להסתיר עיבורה מבני ביתה ושכנותיה ואמרה בפני בני ביתה טמאה אני כו' דבעלה מותר לבא עליה כו' דאע"ג דאיתא שם בלי השאלה שבעלה הסכים עמה שתאמר כן מ"מ נראה לפי תשובת הרב אפילו לא ידע בעלה מזה נאמנת ע"ש שהאריך. ש"ך שם ה

⁶¹ תורת השלמים שם ה

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

וכן אם היא מכחשת אחרים, כגון שאמרה פלוני חכם טיהר לי כתם זה, והחכם אומר⁶² שהיא משקרת, החכם נאמן וטמאה היא, שלא האמינה התורה על עצמה בלא אמתלא אלא על הספירה דכתיב וספרה לה.

דף כב:

יא. לא תצא

כבר התבאר במסכת יבמות דף פח: ששנים אומרים⁶³ לאשת איש שמת בעלה ושנים אומרים לא מת, אפילו באו האחרונים אחר שהתירוה לא תנשא, ואם נשאת לאדם אחר כלומר למי שלא העיד לה, תצא מפני שהוא ספק עבור אותו אדם⁶⁴, ובזמן הבית חייב אשם תלוי.

ואם נשאת לאחר מעדיה⁶⁵ והיא גם היא אומרת ברי לי שמת⁶⁶, הרי זו לא תצא.

יב. שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה הרי זו

לא תנשא ואם נשאת תצא

שנים אומרים⁶⁷ שנתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה, הרי היא בחזקת אשת איש על פיה, שהרי שתי הכתות מעידים שהיתה אשת איש וממה נפשך יש כאן שנים עדים כשרים שהיתה אשת איש, ואין הכת השנייה מכחישה בזה, ובמה שאומרת נתגרשה בזו הכת השניה מכחישה, והרי

⁶² דוקא החכם עצמו כיון שהיא סומכת עליו ואשתכח שיקרא משא"כ אם אין החכם לפנינו ועד אחד מעיד שהחכם אסר לה אינו נאמן. מ"ז שם ג

⁶³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז מב

⁶⁴ כלומר אף על פי שנשאת בהיתר ע"פ שנים הראשונים תצא מהיתירה ע"פ עדות האחרונים דלא אמרינן לא תצא מהיתירה אלא בפסולים אבל כל שהאחרונים ב' עדים כשרים ודאי מוציאים אותה דתרי ותרי ספיקא הוא, ואשה בחזקת א"א קיימא והבא עליה באשם תלוי קאי. ח"מ שם פ

⁶⁵ בגליון ש"ע דהגאון רע"ק זצ"ל נ"ב וז"ל וכן בנשאת לאחר שאומר ברי לי שא' מן העדים שאומרים לא מת הוא פסול אף דלא נפסל בב"ד וגם אינו ידוע בברי דמת מ"מ מקרי ברי ולא תצא. פ"ת שם קנו

⁶⁶ רש"י ז"ל פירש ברי לי אין לבי נקפי שברי לי אלו הי קיים הי בא והקשה הר"ן ז"ל כיון שא"י בבירר באשם קיימא ומזה כבר נשמר ופיר' דאין אשם בא אלא למי שלבו נקפו אך ק' תינה הוא והיא אבל מה נעשה להבנים שיוולדו הא ליהוו ספיקא ממזרים ונהי דס"מ ד"ת שרי מ"מ הדבר תמוה להרבות ס"מ דתרי ותרי בישראל משא"כ לפי הר"ן לפיר' ניחא דעדותה שאומרת ברי מועיל נמי להכשיר הולדות כדקי"ל סי' ד.

⁶⁷ שו"ע ונו"כ שם קנב ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

זה ביחס לגירושי תרי ותרי, ונחשב שאילו אין עדים על כך, ונשארה היא בחזקת אשת איש.

במה דברים אמורים כשנשאת לאחד מעדיה שאמר שנתגרשה, שכיון שהוא יודע שנתגרשה וגם היא אומרת בפניו שיודעת בבירור שנתגרשה, מצרפים הטעמים ואמרינן חזקה שאין מקלקלין את עצמן ולא תצא ממנו.

אבל אם נשאת לאחר הרי הדבר ספק אצלו שהרי העדים מכחישים את זה, וכן אם היא אינה יודעת בבירור שנתגרשה בגט כשר אלא שסמכה על העדים שאמרו שנתגרשה, אף על פי שנשאת לאחד מעדיה והוא יודע האמת בבירור שנתגרשה אבל אצלה הדבר נשאר בספק כיון שהעדים מוכחשים, לפיכך תצא והולד ספק ממזר.

יג. כל מקום שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים ... ואין דבריו של אחד במקום שנים

גבר התבאר במסכת יבמות שם ששאם בא⁶⁸ עד אחד והעיד שמת בעלה והתירוה לינשא על פיו, ואח"כ בא עד אחד והכחיש את הראשון⁶⁹ ואמר לא מת, הרי זו לא תצא מהתירה הראשון ותנשא, אפילו לאיש אחר שאינו יודע⁷⁰ אם בעלה מת כיון שהתירוה אותה ע"פ ע"א ליכא ספק כלל, דכיון דהימנו רבנן עד אחד בעדות אשה כמו ב' עדים בשאר עדיות שהרי התירו אותם על פיו, הוה ליה הראשון כמו ב' עדים⁷¹ והאחרון אינו אלא עד אחד, ואין דבריו של אחד כלום במקום שנים, מכל מקום משום לזות שפתים לא תנשא לכתחלה⁷² שהעולם יאמרו מאי עדיף זה מזה, מיהו אם נישאת לא תצא.

⁶⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז לח

⁶⁹ עיין בס' קהלת יעקב סעי' כ"ז שכ' דדוקא כשמכחיש לגמרי ובב"א דהוי עד א' בהכחשה אבל כשאינו מכחיש רק שמעיד לקלקל ראיית הב' כגון שעד א' מעיד שראה ראובן מת והכירו בס"ע ובא עד אחר ואומר שהאיש הזה נטבע זה ה' ימים ולא מהני ביה ט"ע נראה דאינו נאמן כלל דאין עד אחד נאמן לאסור

⁷⁰ ב"ש שם קט

⁷¹ והא דבעינן כאן שהתירוה דוקא ולקמן סימן קע"ח לענין סוטה פסק בטור אפילו לא פסקו הדין ע"פ העד מ"מ הרי הוא כשנ"י תרצו תוס' ביבמות ובכתובות סוטה שאני דשם הע"א נאמן מדאורייתא או העד נחשב כשנים אפילו לא פסקו הדין על פיו אבל בדבר שאינו נאמן מדאורייתא אלא מדרבנן או לא נעשה כשנים אא"כ כשפסקו הדין על פיו. ב"ש שם

⁷² מלשון הרא"ש משמע דאין בזה איסור רק דעצה טובה היא שלא תנשא ומיהו הרמב"ם השמיט עצה זו וכתב בכ"מ הטעם דלא איתמר בגמ' הכי אלא לאוקימתא דאביי אבל לאוקימת' דרבא לא צריכא למימר הכי. ח"מ שם סז

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ודין זה הוא בכל הכשרים לעדות אשה אם שני העדים שוים בכשרותם כגון שאשה אחת אומרת מת ואשה אחרת אומרת לא מת⁷³.

אבל אם בא השני קודם שהתירוה הרי זו לא תנשא, ואם נשאת תצא, דקודם שהתירוה לא עדיף עד הראשון מעד השני⁷⁴, וסלק עדות העדים מכאן והעמידה אחזקת שהיא אשת איש. וי"א⁷⁵ שלא תצא אלא אם באו שני העדים בפעם אחת אך אם קדמה עדות המתיר לאוסר לא תצא.

ואפילו אם נישאת לעד שהעיד לה, אם היא אינה יודעת כלום רק עריכה לסמוך על עדות העד, כיון שיש עד המכחישו אף על פי שהוא אומר ברי לי שמת, היא לא תוכל לסמוך עליו ותצא ממנו, אבל אם היא ג"כ אומרת ברי לי שמת, הרי זו לא תצא, דכל ישראל בחזקת כשרות הם וחזקה על שניהם דלא עבדי איסורא ושניהם יודעין האמת שמת.

אולם כל זה בעדות יחידה המוכחשת, אבל עד אחד אפילו כשר אומר מת ובאו שנים כשרים ואומרים לא מת, אפילו התירוהו על פי העד הראשון ונשאת תצא לדברי הכל⁷⁶, אפילו נישאת לעד שלה ואפילו היא אומרת ברי לי שמת, שהכל מודים שעד אחד לגבי שניים חשוב כחד ובטל, ולא אמרינן כתרי ותרי נינהו ותישאר היא בהיתרה הראשון

ד. עד אחד אומר נתגרשה ועד אחד אומר לא נתגרשה

תרוייהו באשת איש קמסהדי והאי דקאמר נתגרשה הוה

ליה חד ואין דבריו של אחד במקום שנים

אחד⁷⁷ אומר נתגרשה ואחד אומר לא נתגרשה לא תנשא, ואם נשאת אם היתה בחזקת אשת איש תצא בכל ענין, שהרי הכל יודעין ומוחזקין בה שהיא אשת איש, ואין דבריו של האחד האומר נתגרשה כלום במקום עדים רבים, שאין דבר שבערוה פחות משנים,

⁷³ ט"ז שם נ

⁷⁴ משמע אפילו אם בא העד המתיר קודם העד האוסר תצא.

⁷⁵ . תוס' דף קי"ז כתבו שבאו שניהם בפ"א וכ"כ בש"ג דף ת"נ וכ"כ הרמב"ם אם באו שניהם כאחד תצא וכן מדויק במזר כי ברישא לא כתב ואם נשאת תצא ולא כב"ה. ב"ש שם קיא, אולם עיין באר היטב שם קמו שהרשב"א בפירוש סי' תשמ"ח וז"ל ואמרינן עלה בגמרא כאן בבת אחת כאן בזה אחר זה ולא בבת אחת ממש קאמרי אלא כל שבא השני קודם שהתירוה ב"ד להנשא בבת אחת קרי ליה ע"ש.

⁷⁶ עיין בס' בית מאיר שכ' דבכה"ג הוי הולד ממזר נמזר דלא כנראה מדברי המרש"א יבמות קי"ז ע"ב דאינו ממזר ד"ת משום דהאומר מת חשוב כב' והוי תרי ותרי וזה אינו ופשיטא דהוא ממזר נמזר ד"ת.

⁷⁷ שו"ע ונו"כ שם רנב ה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ואם לא היתה בחזקת אשת איש אלא על פיהם, ששניהם אמרו לשון שנשמע ממנו שנתקדשה ונעשית אשת איש, אלא שיש הכחשה בעדותן שהאחד אומר נתגרשה והאחד אומר לא נתגרשה כלל מעולם, הרי נעשו העדים מוכחשים ואחד מהם עד פסול הוא⁷⁸, ולא נשאר כאן אלא עד אחד כשר שנתקדשה ואין דבר שבערוה פחות משנים, ונשארה האשה בחזקתה שהיא פנויה ומותרת לינשא לכתחלה.

ואם אין הכחשה בעדותן ששניהם אומרים נתקדשה ומעידים שאחר כך זרק לה הבעל גיטה, אלא שאחד אומר הגט היה קרוב לו והאחר אומר היה קרוב לה אפילו אם נשאת תצא, שהרי מתוך דברי עדות שניהם היא אשת איש ועדותם הוא עדות צעולה שהרי אינם מוכחשין, ומה שזה אומר קרוב לו וזה אומר קרוב לה אין זה הכחשה גמורה שכל אחד מעיד לפי אומד דעתו⁷⁹, לפיכך כיון שהיתה ודאי אשת איש על פיהם, תולים לומר שמא האחד מהם האומר קרוב לה טעה באומד דעתו ושמא הגט היה קרוב לו, לפיכך אפילו אם נשאת תצא.

א. אשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת חזקה אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה

כבר התבאר במסכת יבמות דף קטז: שהאשה שאמרה לבעלה בפניו גירשתני, נאמנת. חזקה, אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה. וי"א⁸⁰ שדוקא לענין שקדושין תופסין בה נאמנת וצריכה גט, אבל אינה נאמנת להנשא לאחר או ליטול כתובתה. ויש חולקים⁸¹ וס"ל שלכל דבר נאמנת. וי"א עוד שבזמן הזה שהתרבתה חוצפה ופריצות, אינה נאמנת אלא לחומר⁸², מכיון שהורעה חזקה זו שאינה מעיזה⁸³.

⁷⁸ שהרי רשע הוא במה שמשקר. מ"ז שם ה

⁷⁹ מ"ז שם ו

⁸⁰ הר"ן פ"ב דכתובות בשם י"א, הגהת מיימוני פ"ב דגירושין

⁸¹ רמב"ם

⁸² בב"ח כ' דוקא לכתחלה לא תנשא האידנ' דנפיש חוצפ' אבל אם נשאת לא מפקינן לה מהך מעמא והביא ראייה מתשו' הרא"ש כלל מ"ד סימן כ' (שפסק על אשה אחת שנשאת לאחר כשהיה הראשון בעיר דמותרת לשני כיון שנשאת לו בפני בעלה והרא"ש היה זמן רב אחר הרמ"ה (ר"ל בעל סברא זו דהאידנ' נפיש חוצפ') אלמא דס"ל להרא"ש דלא אמר הרמ"ה אלא לכתחילה אבל אם נשאת לא תצא עכ"ל הב"ח) ובאמת אין זו ראייה דהא לא הביא הרא"ש דברי הרמ"ה ואדרב' הרא"ש פסק בכלל הנ"ל בסימן א' דנאמנת להנשא אף לכתחלי וזה עכ"פ דלא כהרמ"ה וא"כ לדידן דהיישנין להא דרמ"ה מנ"ל לחלק בין לכתחלה לדיעבד. ח"מ ד

⁸³ עיי' בס' בית מאיר שכ' דהיכא שיש אמת' המוכיח שאומרת אמת אף בזה"ז נאמנת. פ"ת שם ט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ב. היכא דאיכא עדים דקא מסייעי לה מעיזה ומעיזה ... גירושין איכא לברורה דאמרינן לה אם איתא דהכי הוה אחזי לן גיטך

שנים אומרים⁸⁴ שנתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה, אפילו אם הבעל עומד בפנינו והיא אומרת לו בפניו גרשתני, אינה נאמנת, שמכיון שעדים מסייעין לה חוששים שמא מעיזה, לפיכך אם נשאת תצא והולד ממזר.

במה דברים אמורים כשאמרו העדים המעידים שנתגרשה, היום נתגרשה, שכיון שאמרו היום נתגרשה אומרים לה הראי לגיטך, ואם תאמר היא נאבד הגט, אין מאמינים לה שבזמן קצר כזה נאבד הגט⁸⁵.

אבל אם אמרו העדים הרי זו כמה ימים שנתגרשה והיא אומרת נאבד הגט, יש לנו להאמינה, כיון שהיא אומרת בפני בעלה שנתגרשה וחזקה אין האשה מעיזה פניה כו', וגם שני עדים מסייעין ליה. אולם כיון ששני עדים מכחישים אותם לא תינשא לכתחלה, ואם נשאת לא תצא.

⁸⁴ שו"ע ונו"כ שם קנב ג

⁸⁵ והא דאמרינן שכשאמרו העדים נתגרשה היום אינה נאמנת לומר שנאבד הגט, במה דברים אמורים כשיש עדים מכחישים וכדאמרו, אבל אם אין כאן הכחשה אלא שנים אומרים נתגרשה היום ואמרינן לה אחזי גיטך ואמרה היא נאבד או נקרע, לא היישינן לה אלא סומכין על העדים ומותרת להנשא